

زندگی می‌کرد. عیسی از ایشان پرسید: «آبا ایمان دارید که می‌توانم چشمان شما را باز کنم؟»^{۱۶} گفتند: «بلی آقا، ایمان داریم.»^{۱۷}

^{۱۸} پس او دست بر چشمان ایشان گذاشت و گفت: «چون ایمان دارید، پس شفا بیاید!»

^{۱۹} ناگهان چشمان ایشان باز شد و توانستند ببینند. عیسی با تأکید به ایشان فرمود تا در این مورد به کسی چیزی نگویند.^{۲۰} اما به محض اینکه از خانه بیرون رفته، به هر که رسیدند ماجرا را بازگو کردند.

^{۲۱} وقتی از آنجا خارج می‌شدند، عیسی با مردی رویرو شد که بخاطر روح نایاکی که در او بود، نمی‌توانست تکلم کند.^{۲۲} پس عیسی آن روح نایاک را از او اخراج کرد، و زیان او فوراً باز شد. همه مردم غرق حیرت شدند و گفتند: «هرگز چنین چیزی ندیده بودیم!»

^{۲۳} اما روحانیون گفتند: «او به این دلیل می‌تواند ارواح نایاک را از وجود مردم بیرون کند که رئیس

ارواح نایاک یعنی شیطان در وجود اوست.»^{۲۴}

^{۲۵} در آن زمان، عیسی به تمام شهرها و دهات آن منطقه رفته، در عبادتگاه‌های یهود تعلیم می‌داد و برقراری ملکوت خداوند را به مردم اعلام می‌کرد؛ او هر جا می‌رفت، امراض مردم را شفا می‌بخشید.^{۲۶} دل او بشدت برای مردم می‌سوخت، زیرا مشکلات فراوان داشتند و نمی‌دانستند به کجا ببروند و از چه کسی کمک بخواهند. آنها مانند گوسفندانی بی‌چوبان بودند.^{۲۷} عیسی به شاگردانش گفت: «محصول زیاد است، اما کارگر کم.^{۲۸} پس از صاحب محصول تقاضا کنید تا برای جمع آوری محصول، کارگران بیشتری بکار گیرید.»

دوازده شاگرد عیسی

^{۱۹} آنگاه عیسی دوازده شاگرد خود را نزد خود فراخواند و به ایشان قدرت داد تا ارواح نایاک را بیرون کند و هر نوع بیماری و مرض را شفا دهند. آین است نامهای آن دوازده شاگرد: شمعون (معروف به پطرس)، اندریاس (برادر پطرس)، یعقوب (پسر زیدی)، یوحنا (برادر یعقوب)،^{۲۹} فیلیپ، برتوالما،

بگیرند؟ ولی یک روز خواهد آمد که من از نزد دوستان خواهم رفت. آن زمان، وقت روزه گرفتن است.

^{۱۶} «هیچیک از شما به لباس پرسیده، پارچه نو وصله نمی‌کند، زیرا وصله، لباس را پاره می‌کند و سوراخ، گشادتر می‌شود.^{۱۷} و یا کسی شراب را در مشک کهنه نمی‌ریزد، چون در اثر فشار شراب، مشک پاره می‌شود؛ هم مشک از بین می‌رود و هم شراب ضایع می‌شود. شراب تازه را باید در مشک تازه ریخت، تا هم شراب سالم بماند، هم مشک.»

عیسی دختری را زنده می‌کند

^{۱۸} هنوز سخن عیسی تمام نشده بود که سرپرست عبادتگاه آن محل سر رسید و او را پرستش کرد و گفت: «دخترم همین الان فوت کرد. ولی استدعادارم بیاید و دستان را بر او بگذاردید تا زنده شود.»

^{۱۹} پس عیسی و شاگردانش بسوی خانه او براه افتادند.^{۲۰} در این وقت، زنی که دوازده سال از خونریزی داخلی رنج می‌برد، از پشت سر عیسی آمد و به گوشۀ ردای او دست زد؛^{۲۱} چون با خود فکر کرده بود که اگر چنین کند، بهبود خواهد یافت.

^{۲۲} عیسی برگشت و به او فرمود: «دخترم، غصه نخورا! ایمانت باعث شفایت شد!» آن زن همان لحظه بهبود یافت.

^{۲۳} وقتی عیسی به خانه سرپرست عبادتگاه رسید و با گروه نوحه‌خوانها و مردم مضراب رویرو شد،^{۲۴} فرمود: «همه بیرون بروید. این دختر نمرده؛ خوابیده است!»^{۲۵} سرانجام وقتی همه بیرون رفته، عیسی به داخل اطاق رفته، دست دختر را گرفت، و دختر صحیح و سالم از جای خود برخاست.^{۲۶} خبر این معجزه در سراسر آن نواحی پیچید.

شفای دو نایينا و یک لال

^{۲۷} وقتی عیسی از خانه آن دختر بیرون می‌آمد، دو مرد نایينا بدنبال او افتاده، فریاد می‌زدند: «ای پسر داود پادشاه، به ما رحم کن.»

^{۲۸} آنان با عیسی وارد خانه‌ای شدند که در آن

می‌گویید، بلکه روح پدر آسمانی شماست که بوسیله شما سخن خواهد گفت.

^{۱۱} «برادر، برادر خود را و پدر، فرزندش را تسلیم مرگ خواهد کرد. فرزندان بر ضد والدین برخاسته، ایشان را خواهند کشت.^{۱۲} همه بخاطر من از شما متفرق خواهند شد. ولی از میان شما کسانی نجات خواهند یافت که تا به آخر زحمات را تحمل کنند.

^{۱۳} «هرگاه شما را در شهری اذیت کنند، به شهر دیگر فرار کنید. قبل از اینکه بتوانید به تمام شهرهای اسرائیل بروید، من خواهم آمد.^{۱۴} شاگرد از استاد خود بزرگتر نیست.^{۱۵} شاگرد در سرنوشت استاد خود شریک است و نوکر نیز در سرنوشت اربابش. اگر مرا که سرپرست خانه هستم شیطان بگویند، چقدر بیشتر شما را شیطان خطاب خواهند کرد.^{۱۶} ولی از آنان که شما را تهدید می‌کنند نترسید، زیرا وقت آن خواهد رسید که هر حقیقتی آشکار شود؛ توطئه‌های مخفی آنان نیز برای همه آشکار خواهد شد.

^{۱۷} «سخنانی که اکنون در تاریکی به شما می‌گوییم، آنها را در روز روشن به همه اعلام کنید؛ و هر چه در گوش شما می‌گوییم، از بامها فریاد کنید.

^{۱۸} «ترسید از کسانی که می‌توانند فقط بدن شما را بکشند ولی نمی‌توانند به روحتان صدمه‌ای بزنند. از خدا بترسید که قادر است هم بدن و هم روح شما را در جهنم هلاک کند.^{۱۹} قیمت دو گنجشک چقدر است؟ خبیث ناچیز. ولی حتی یک گنجشک نیز بدون اطلاع پدر آسمانی شما بر زمین نمی‌افتد.^{۲۰} تمام موهای سر شما نیز حساب شده است.^{۲۱} پس نگران نباشید. در نظر خدا شما خبیث بیشتر از گنجشک‌های دنیا ارزش دارید.

^{۲۲} «اگر کسی نزد مردم اعتراف کند که به من ایمان دارد، من نیز از او به نزد پدر آسمانی خود تعریف خواهم نمود.^{۲۳} ولی اگر کسی پیش مردم مرا دکند، من هم نزد پدر آسمانی خود، او را رد خواهم نمود.

^{۲۴} «گمان مباید که آمدہام صلح و آرامش را بزر زمین برقرار سازم. نه، من آمدہام تا شمشیر را برقرار نمایم.^{۲۵} من آمدہام تا پسر را از پدر جدا کنم، دختر را از مادر، و عروس را از مادر شوهر.^{۲۶} بطوریکه

توما، متئ (باجگیر معروف)، یعقوب (پسر حلفی)،^{۲۷} تدی،^{۲۸} شمعون (عضو حزب «فلدائیان») و یهودا اسخربوطی (کسی که در آخر به عیسی خیانت کرد).^{۲۹} عیسی ایشان را به مأموریت فرستاده، چنین گفت: «نژد غیر یهودیان و سامریان نروید،^{۳۰} بلکه فقط نزد قوم اسرائیل که گوسفندان گمشده خدا هستند، بروید.^{۳۱} بروید و به ایشان خبر دهید که خداوند ملکوت خود را برقرار می‌سازد.^{۳۲} بیماران را شفا دهید، و ارواح ناپاک را از وجود مردم بیرون کنید. مفت گرفته‌اید، مفت هم بدھید.

^{۳۳} «پول با خود برندارید،^{۳۴} حتی کوله‌بار و کفش و لباس اضافی و چوب دستی نیز با خود نبرید. زیرا مردمی که به کمکشان می‌شتابید، خوراک و پوشاش را فراهم خواهند ساخت.^{۳۵} وقتی وارد شهر یا دهی می‌شوید، سراغ آدم خداشناصی را بگیرید، و تا روزی که آنجا هستید، در خانه او بمانید.^{۳۶} وقتی وارد خانه‌ای می‌شوید، سلام گویید.^{۳۷} اگر آن خانواده شایسته باشد، برکت سلام شما بر آن خانه قرار خواهد گرفت؛ اگر نباشد، برکت به خودتان باز خواهد گشت.^{۳۸} اگر اهل خانه‌ای یا شهری شما را راه ندادند، گرد و خاک آنجا را نیز به هنگام بازگشت، از پایهایتان بتکانید.^{۳۹} مطمئن باشید که در روز قیامت، وضع مردم فاسد سدهم و عموره خیلی بهتر از وضع آنان خواهد بود.

^{۴۰} «من شما را همچون گوسفندان در میان گرگان می‌فرستم. پس مثل مار، هوشیار باشید و مثل کبوتر، بی‌آزار.^{۴۱} ولی مواظب باشید، زیرا مردم شما را گرفته، به محکمه خواهند کشید و حتی در عبادتگاه‌ها شما را شلاق خواهند زد.^{۴۲} بلى، شما را بخاطر من، پیش فرماندهان و پادشاهان خواهند برد تا از شما بازجویی کنند. و این برای شما فرصتی خواهد بود تا درباره من با آنان سخن گویید و ایشان را آگاه سازید.

^{۴۳} «وقتی شما را می‌گیرند، نگران نباشید که موقع بازجویی چه بگویید، چون کلمات مناسب بعوقب به شما عطا خواهد شد.^{۴۴} زیرا این شما نیستید که سخن

به بیابان یهودیه رفته بودید، که بود؟ آیا مردی بود سست چون علف، که از هر وزش بادی بلرزد؟^{۱۸} آیا مردی بود با لباسهای گرانقیمت؟ کسانی که لباسهای گرانقیمت می‌پوشند در قصرها زندگی می‌کنند، نه در بیابان.^{۱۹} آیا رفته بودید پیامبری را بینید؟ بلی، به شما می‌گویم که یحیی از یک پیامبر نیز بزرگتر است.^{۲۰} او همان است که کتاب آسمانی دریاره‌اش می‌فرماید: من رسول خود را پیش از تو می‌فرستم تا راه را برایت باز کنم.

^{۱۱} «مطمئن باشید در جهان تابحال کسی بزرگتر از یحیی نبوده است؛ با وجود این، کوچکترین شخص در ملکوت خدا از او بزرگتر است.^{۲۱} از وقتی که یحیی به موقعه کردن و غسل تعمید دادن شروع کرد تابحال، ملکوت خداوندی رویه گسترش است و مردان زورآور آن را مورد هجوم قرار می‌دهند.^{۲۲} زیرا تمام نوشهای تورات و پیامبران، از چیزهایی خبر می‌دادند که می‌بایست بعداً اتفاق بیفتند، تا اینکه یحیی ظهر کرد.^{۲۳} اگر بتوانید حقیقت را قبول کنید، باید بگوییم که یحیی همان الیاس نبی است که کتاب آسمانی می‌گوید می‌بایست بباید.^{۲۴} گوشاییتان را خوب باز کنید و به آنچه می‌گوییم توجه کنید.

^{۱۵} او اما به این مردم چه بگوییم؟ مانند کودکانی هستند که در کوچه‌ها به هنگام بازی، با بی‌حوصلگی به همبارزیهای خود می‌گویند:^{۲۵} «نه به ساز ما می‌قصید، و نه به نوحة ما گریه می‌کنید.^{۲۶} زیرا دریاره یحیی که لب به شراب نمی‌زد و اغلب روزه‌دار بود، می‌گوید: «دیوانه است.^{۲۷} اما به من که می‌خورم و می‌نوشم ایراد می‌گیرید که پرخور و میگسار و همنشین بدکاران و گناهکاران است. اگر عاقل بودید چنین نمی‌گفتید و می‌فهمیدید چرا او چنان می‌کرد و من چنین.^{۲۸}

سزای بی‌ایمانی

^{۲۹} آنگاه عیسی شروع کرد به توبیخ مردم شهرهایی که بیشتر معجزاتش را در آنجا انجام داده بود، ولی ایشان بسوی خدا بازگشت نکرده بودند. او فرمود:

دشمنان هر کس، اهل خانه خود او خواهند بود.^{۳۰} اگر پدر و مادر خود را بیش از من دوست بدارید، لایق من نیستید؛ و اگر پسر و دختر خود را بیش از من دوست بدارید، لایق من نیستید.^{۳۱} اگر نخواهید صلیب خود را بدارید و از من پیروی کنید، لایق من نمی‌باشد.

^{۳۲} «اگر بخواهید جان خود را حفظ کنید، آن را از دست خواهید داد؛ ولی اگر جانتان را بخاطر من از دست بدهید، آن را دویاره بدهست خواهید آورد.

^{۳۳} «هر که شما را پذیرد، مرا پذیرفته است؛ و کسی که مرا پذیرفته در واقع خدایی را که مرا فرستاده، پذیرفته است.^{۳۴} هر که پیامبری را بعنوان پیامبر قبول داشته باشد، خود نیز پاداش یک پیامبر را خواهد گرفت و هر که شخص صالحی را بخاطر صالح بودنش پذیرد، پاداش یک آدم صالح را خواهد گرفت.^{۳۵} و اگر کسی به یکی از کوچکترین شاگردان من، بخاطر اینکه شاگرد من است، حتی یک لیوان آب خنک بدهد، او برای این کارش پاداش خواهد یافت.»

سؤال یحیی از عیسی

^{۳۶} پس از آنکه عیسی این احکام را به شاگردانش داد، از آنجا به شهرهای مجاور برای افتاد تا در آنجا نیز مردم را تعلیم دهد و موقعه کند.

^{۳۷} وقتی یحیی پیغمبر در زندان خبر معجزه‌های عیسی را شنید، دو نفر از شاگردان خود را نزد او فرستاد تا از او برسند: «آیا تو همان مسیح موعود هستی، یا هنوز باید منتظر آمدن او باشیم؟»

^{۳۸} عیسی در جواب ایشان فرمود: «نژد یحیی بازگردید و آنچه دیدید و شنیدید، برای او بیان کنید که چگونه نایینایان بینا می‌شوند، لنگک‌ها راه می‌رونند، جذامی‌ها شفا می‌یابند، ناشنواها شنوا می‌گردند، مسددها زنده می‌شوند و فقرها پیغام نجاتبخش خدا را می‌شنوند.» سپس به او بگویید: خوشابحال کسی که به من شک نکند.»

^{۳۹} وقتی شاگردان یحیی رفته، عیسی دریاره یحیی با مردم سخن گفت و فرمود: «آن مرد که برای دیدنش

^۲ ولی بعضی از فریسی‌ها وقتی این را دیدند، اعتراض کان گفتند: «شاگردان تو قانون مذهبی ما را می‌شکنند. آنان روز شنبه خوش می‌چینند.»

^۳ عیسی به ایشان گفت: «مگر شما در کتاب آسمانی نخوانده‌اید که وقتی داود پادشاه و دوستانش گرسنه بودند، چه کردند؟^۴ ایشان وارد خانه خدا شدند و نان مقدس را خوردند که فقط کاهنان اجازه داشتند بخورند. کار ایشان نیز قانون شکنی بود.^۵ آیا در تورات موسی نخوانده‌اید که چطور کاهنانی که در خانه خدا هستند، اجازه دارند حتی در روز تعطیل شنبه نیز کار کنند؟^۶ اما اینک کسی اینجاست که از خانه خدا هم مهمتر است.^۷ خدا در کتاب آسمانی فرموده است: من گوشت قربانی و هدایای شما را نمی‌خواهم. آنچه از شما می‌خواهم این است که رحم و محبت داشته باشید. اگر شما معنی این آیه کتاب آسمانی را می‌دانستید، هیچگاه اینگونه افراد را بی سبب محکوم نمی‌کردید؛^۸ چون من، یعنی مسیح، صاحب اختیار روز شنبه نیز می‌باشم.»

^۹ سپس عیسی به عبادتگاه یهود رفت،^{۱۰} و در آنجا مردی را دید که دستش از کار افتاده بود. فریسی‌ها از عیسی پرسیدند: «آیا شفا دادن در روز شنبه از نظر دینی جایز است؟» البته آنان این سؤال را مطرح کردند به این امید که بهانه‌ای بدهند و دستگیریش کنند.^{۱۱} ولی عیسی چنین جواب داد: «اگر شما فقط یک گوسفند داشته باشید و آن هم روز شنبه در گودالی بیفتد، آیا چون روز شنبه است برای نجاتش، کاری انجام نخواهید داد؟ یقیناً نجاتش خواهید داد!»^{۱۲} و ارزش انسان چقدر بیشتر از گوسفندان است. پس در روز شنبه، انجام کار نیک رواست!^{۱۳} آنگاه به آن مرد گفت: ادست را دراز کن.^{۱۴} وقتی او چنین کرد آن دستش نیز مانند دست دیگرگش سالم شد.

^{۱۵} از اینزو فریسی‌ها گرد آمدند و توطئه چینند تا عیسی را بگیرند و بکشند.^{۱۶} اما عیسی از نقشه آنان باخبر بود.

وقتی از کیسه پیرون آمد، عده زیادی بدنیال او رفتند. او تمام بیماران ایشان را شفا بخشید؛^{۱۷} ولی

^{۱۸} «وای بر تو ای خورزین و وای بر تو ای بیت‌صیدا. اگر معجزه‌هایی که من در کوچه و بازار شما انجام دادم، در صور و صیدون فاسد انجام می‌دادم، اهالی آنجا مدت‌ها قبل، از روی خجالت و پشماني پلام‌پوش و خاکسترنشین می‌شدند و توبه می‌کردند.^{۱۹} مطمئن باشید عاقبت صور و صیدون در روز قیامت خبی خیلی بهتر از شما خواهد بود.»^{۲۰} ای کفرناحوم که سر به آسمان کشیده‌ای، عاقبت به جهنم سرنگون خواهی شد چون اگر معجزاتی که من در تو کردم، در سوم می‌کردم، آن شهر تا بحال باقی مانده بود.^{۲۱} مطمئن باش عاقبت سوم در روز قیامت بهتر از تو خواهد بود.^{۲۲}

«بیایید نزد من»

^{۲۳} در این هنگام عیسی دعا کرد و گفت: «ای پدر، مالک آسمان و زمین، شکرت می‌کنم که حقیقت را از کسانی که خود را دانایی پنذارند پنهان ساختی و آن را به کسانی که همچون کودکان ساده‌دلند، آشکار نمودی.»^{۲۴} بلى ای پدر، خواست تو چنین بود.

^{۲۵} «پدر آسمانی همه چیز را بدهست من سپرده است. فقط پدر آسمانی است که پرسش را می‌شناسد و همینطور پدر آسمانی را فقط پرسش می‌شناسد و کسانی که پسر بخواهد او را به ایشان بشناساند.^{۲۶} ای تمام کسانی که زیر یوغ سنگین، زحمت می‌کشید، نزد من آید و من به شما آرامش خواهم داد.^{۲۷} یوغ مرا به دوش بکشید و بگذارید من شما را تعلیم دهم، چون من مهربان و فروتن هستم، و به جانهای شما راحتی خواهم بخشید. زیرا باری که من بر دوش شما می‌گذارم، سبک است.»

کار کردن در روز تعطیل شنبه

در یکی از آن روزها، عیسی با شاگردان خود از میان مزرعه‌های گندم می‌گذشت. آن روز، شنبه بود و شنبه روز مقدس و تعطیل مذهبی یهودیان بود. شاگردان عیسی که گرسنه بودند، شروع کردند به چیدن خوش‌های گندم و خوردن دانه‌های آن.

را بیرون کرد.^{۲۰} هر کس به من کمک نمی‌کند، به من ضرر می‌رساند.

^{۲۱} اگر کسی حتی به من کفر بگوید و یا گناه دیگری مرتکب شود، امکان بخشایش او وجود دارد؛ اما بی‌حرمتی به روح القدس هیچگاه بخشیده خواهد شد، نه در این دنیا و نه در آن دنیا.

^{۲۲} درخت را باید از میوه‌اش شناخت. درخت خوب، میوه خوب می‌دهد؛ و درخت بد، میوه بد. ^{۲۳} ای مارها، شما که باطنتان اینقدر بد است، چگونه می‌توانید سخنان نیکو و درست بر زبان بیاورید؟ زیرا سخنان انسان، نشان دهنده باطن اوست.^{۲۴} از سخنان انسان نیک می‌توان پی‌برد که در باطن او اندوخته‌ای نیک وجود دارد؛ همچنین سخنان انسان بذات نیز از اندوخته بد دل او خبر می‌دهد.^{۲۵} این رانیز به شما بگوییم که برای هر سخن بیهوده، باید در روز داوری به خدا جواب بدید.^{۲۶} پس گفته‌های شما، از حال سرنوشت شما را تعیین می‌کنند، چون بوسیله سخنانتان یا تبرئه می‌شوید یا محکوم.

علمای دین یهود معجزه می‌خواهند ^{۲۷} روزی علمای دین بیهود، که عده‌ای فریسی نیز در میانشان بودند، نزد عیسی آمدند و از او معجزه‌ای خواستند تا ثابت کنند که مسیح موعود است.

^{۲۸} اما عیسی به ایشان جواب داد: «فقط مردم بدکار و بی‌ایمان طالب معجزات بیشتر می‌باشند. اما معجزه دیگری به شما نشان داده نمی‌شود بجز معجزه یونس نبی. زیرا همانطور که یونس سه شبانه روز در شکم آن ماهی بزرگ ماند، من نیز سه شبانه روز در دل زمین خواهم ماند.^{۲۹} در روز داوری، مردم نیونا برضد شما قیام کرده، شما را محکوم خواهند نمود، زیرا ایشان با شنیدن موعدۀ یونس توبه کردند، ولی اکنون که شخصی بزرگتر از یونس در اینجا ایستاده است، به او گوش نمی‌دهید.^{۳۰} ملکه سپا نیز در روز داوری برضد شما ایستاده، شما را محکوم خواهند کرد، چون او از راه دور برای شنیدن سخنان حکیمانه سلیمان به سرزمین او آمد، در حالی که اکنون شخصی بزرگتر از سلیمان در اینجا ایستاده است و

ایشان را قدغن فرمود تا درباره معجزات او با کسی سخن نگویند.^{۳۱} و این در واقع، پیشگویی اشعیای نبی را به انجام رساند، که می‌فرماید:

^{۳۲} ایس است بندۀ من که او را برگزیده‌ام. او محبوب من است و مایه شادی من. من او را از روح خود پر می‌سازم تا قومها را داوری کند.^{۳۳} نه می‌جنگد و نه فریاد می‌کشد، و نه صدایش را کسی می‌شنود.^{۳۴} شخص ضعیف را از پای درنمی‌آورد و امید مردم را، هر قدر نیز که کوچک باشد از بین نمی‌برد. با پیروزی خود، به تمام بی‌عدلّتی‌ها خاتمه خواهد داد،^{۳۵} و مایه امید تمام قومها خواهد بود.

تهمت ناروا به عیسی

^{۳۶} سپس دیوانه‌ای را نزد عیسی آورده‌ند که هم کور بود و هم لال. عیسی او را شفا داد، بطوری که او توانست هم سخن بگوید و هم بییند.^{۳۷} مردم همه تعجب کردند و گفتند: «گویا این عیسی، همان مسیح موعود است؟»

^{۳۸} ولی هنگامی که خبر این معجزه به گوش فریسیان رسید، گفتند: «عیسی به این دلیل می‌تواند ارواح ناپاک را از مردم بیرون کند که خودش شیطان و رئیس دیوهاست.»

^{۳۹} عیسی که فکر ایشان را درک می‌کرد، فرمود: «هر حکومتی که به دسته‌های مخالف تقسیم شود، نابودی آن حتمی است؛ و همچنین، شهر یا خانه‌ای که تقسیم شود، برقرار نخواهد ماند.^{۴۰} حال چگونه ممکن است شیطان بخواهد شیطان را بیرون کند؟ زیرا این کار باعث نابودی حکومتش خواهد شد.^{۴۱} اگر شما معتقدید که من با نیروی شیطانی ارواح ناپاک را بیرون می‌کنم، پس هم مسلکان شما با چه نیرویی آنها را بیرون می‌کنند؟ آنان خودشان جواب این تهمت شما را می‌دهند.

^{۴۲} ولی اگر من بوسیله روح خدا، ارواح ناپاک را بیرون می‌کنم، پس بدانید که ملکوت خداوند در میان شما آغاز شده است.^{۴۳} کسی نمی‌تواند حکومت را از چنگ شیطان بیرون بکشد، مگر اینکه نخست او را بینند. فقط در این صورت می‌شود روح‌های شیطانی

را بیرون کرد.^{۲۰} هرگز به من کمک نمی‌کند، به من ضرر می‌رساند.

^{۲۱} اگر کسی حتی به من کفر بگوید و یا گناه دیگری مرتکب شود، امکان بخشایش او وجود دارد؛ اما بی‌حرمتی به روح القدس هیچگاه بخشیده نخواهد شد، نه در این دنیا و نه در آن دنیا.

^{۲۲} درخت را باید از میوه‌اش شناخت. درخت خوب، میوه خوب می‌دهد؛ و درخت بد، میوه بد. ^{۲۳} ای مارها، شما که باطنتان اینقدر بد است، چگونه می‌توانید سخنان نیکو و درست بر زبان بیاورید؟ زیرا سخنان انسان، نشان دهنده باطن اوست.^{۲۴} از سخنان انسان نیک می‌توان پی‌برد که در باطن او اندوخته‌ای نیک وجود دارد؛ همچنین سخنان انسان بذات نیز از اندوخته بد دل او خبر می‌دهد.^{۲۵} این را نیز به شما بگویم که برای هر سخن بیهوده، باید در روز داوری به خدا جواب بدید.^{۲۶} پس گفته‌های شما، از حالا سرنوشت شما را تعیین می‌کند، چون بوسیله سخنانتان یا تبرئه می‌شوید یا محکوم.

علمای دین یهود معجزه می‌خواهند ^{۲۷} روزی علمای دین بیود، که عده‌ای فریسی نیز در میانشان بودند، نزد عیسی آمدند و از او معجزه‌ای خواستند تا ثابت کنند که مسیح موعود است.

^{۲۸} اما عیسی به ایشان جواب داد: «فقط مردم بدکار و بی‌ایمان طالب معجزات بیشتر می‌باشند. اما معجزه دیگری به شما نشان داده نمی‌شود بجز معجزه یونس نبی. زیرا همانطور که یونس سه شبانه روز در شکم آن ماهی بزرگ ماند، من نیز سه شبانه روز در دل زمین خواهم ماند.^{۲۹} در روز داوری، مردم نینوا بر ضد شما قیام کرده، شما را محکوم خواهند نمود، زیرا ایشان با شنیدن موعدة یونس توبه کردند، ولی

اکنون که شخصی بزرگتر از یونس در اینجا ایستاده است، به او گوش نمی‌دهید.^{۳۰} ملکه سیانیز در روز داوری بر ضد شما ایستاده، شما را محکوم خواهند کرد، چون او از راه دور برای شنیدن سخنان حکیمانه سلیمان به سرزمین او آمد، در حالی که اکنون شخصی بزرگتر از سلیمان در اینجا ایستاده است و

ایشان را قدغن فرمود تا درباره معجزات او با کسی سخن نگویند.^{۳۱} و این در واقع، پیشگویی اشیای نبی را به انجام رساند، که می‌فرماید:

^{۳۲} «این است بندۀ من که او را برگزیده‌ام. او محبوب من است و مایه شادی من. من او را از روح خود پر می‌سازم تا قومها را داوری کند.^{۳۳} نه می‌جنگد و نه فریاد می‌کشد، و نه صدایش را کسی می‌شنود.^{۳۴} شخص ضعیف را از پای درنمی‌آورد و امید مردم را، هر قدر نیز که کوچک باشد از بین نمی‌برد. با پیروزی خود، به تمام بی‌عدالتی‌ها خاتمه خواهد داد،^{۳۵} و مایه امید تمام قومها خواهد بود.

تهمت ناروا به عیسی

^{۳۶} سپس دیوانه‌ای را نزد عیسی آورده‌ند که هم کور بود و هم لال. عیسی او را شفا داد، بطوری که او توانست هم سخن بگوید و هم بییند.^{۳۷} مردم همه تعجب کردند و گفتند: «گویا این عیسی، همان مسیح موعود است؟»

^{۳۸} ولی هنگامی که خبر این معجزه به گوش فریسیان رسید، گفتند: «عیسی به این دلیل می‌تواند ارواح ناپاک را از مردم بیرون کند که خودش شیطان و رئیس دیوهاست.»

^{۳۹} عیسی که فکر ایشان را درک می‌کرد، فرمود: «هر حکومتی که به دسته‌های مخالف تقسیم شود، نابودی آن حتمی است؛ و همچنین، شهر یا خانه‌ای که تقسیم شود، برقرار نخواهد ماند.^{۴۰} حال چگونه ممکن است شیطان بخواهد شیطان را بیرون کند؟ زیرا این کار باعث نابودی حکومتش خواهد شد.^{۴۱} اگر شما معتقد‌بید که من با نیروی شیطانی ارواح ناپاک را بیرون می‌کنم، پس هم مسلکان شما با چه نیرویی آنها را بیرون می‌کنند؟ آنان خودشان جواب این تهمت شما را می‌دهند.

^{۴۲} ولی اگر من بوسیله روح خدا، ارواح ناپاک را بیرون می‌کنم، پس بدانید که ملکوت خداوند در میان شما آغاز شده است.^{۴۳} کسی نمی‌تواند حکومت را از چنگ شیطان بیرون بکشد، مگر اینکه نخست او را بیندد. فقط در این صورت می‌شود روح‌های شیطانی

خارها خفه شد.^۶ ولی مقداری از این تخمها روی خاک خوب افتاد، و از هر تخم سی، شصت و حتی صد تخم دیگر بدست آمد.^۷ اگر گوش شنوا دارید، خوب گوش دهیدا.

^۸ در این موقع شاگردان، نزد او آمدند و از او پرسیدند: «چرا همیشه حکایت‌هایی تعریف می‌کنید که درکشان مشکل است؟»

^۹ عیسی به ایشان فرمود: «قدرت درک اسرار ملکوت خدا فقط به شما عطا شده، و به دیگران چنین درکی بخشنیده نشده است.»

^{۱۰} سپس به ایشان گفت: «به کسی که دارد، باز هم داده می‌شود، تا آنچه دارد زیاد شود. ولی از کسی که چیزی ندارد، آن مقدار کمی هم که دارد گرفته می‌شود. به همین دلیل است که من این حکایتها را می‌گویم تا مردم بشنوند و ببینند ولی تفهمند.^{۱۱} در کتاب اشعاری نی درباره این مردم پیشگویی شده که: ایشان می‌شوند ولی نمی‌فهمند، نگاه می‌کنند ولی نمی‌بینند.^{۱۲} زیرا فکر ایشان از کار افتاده، گوشها بشان سنگین شده، و چشم‌اشان بسته شده است. و گرنه می‌بدند و می‌شنیدند و می‌فهمیدند، و بسوی خدا باز می‌گشتند تا خدا آنان را شفا بخشد.

^{۱۳} «اما خوشحال شما که چشمانتان می‌بینند و گوشهاشان می‌شوند.^{۱۴} بسیاری از پیغمبران و مردان خدا آرزو داشتند چیزی را که شما می‌بینید، ببینند، و آنچه را که می‌شنوید، بشنوند، ولی نتوانستند.

^{۱۵} «اگر کنون معنی حکایت برزگر را برای شما بیان می‌کنم:^{۱۶} گذرگاه کشتزار که تخمها بر آن افتاد، دل سخت کسی را نشان می‌دهد که گر چه مژده ملکوت خداوند را می‌شود، ولی آن را درک نمی‌کند. در همان حال، شیطان سر می‌رسد و تخمها را از قلب او می‌ریابد.

^{۱۷} «خاکی که زیرش سنگ بود، دل کسی را نشان می‌دهد که تا پیغام خدا را می‌شود فوراً با شادی آن را قبول می‌کند،^{۱۸} ولی چون آن را عجیباً درک نکرده است، در دل او ریشه‌ای نمی‌دواند و به محض اینکه آزار و اذیتی بخاطر ایمانش می‌بیند، شور و حرارت خود را از دست می‌دهد و از ایمان

شما به سخنان او توجهی نمی‌کنید.

^{۱۹} «این قوم بدکار مثل کسی است که دچار روح ناپاک شده باشد. زیرا وقتی روح ناپاک از وجود چنین شخصی خارج می‌شود، برای مدتی به بیابانها می‌رود تا جای راحتی پیدا کند. ولی جانی نمی‌باید و دوباره به سراغ آن شخص می‌آید و قلب او را پاک، ولی خالی می‌بیند. پس هفت روح خبیث‌تر از خودش را یافته، با هم وارد وجود آن شخص می‌شوند و در آنجا می‌مانند. در نتیجه، وضع این شخص بدتر از اولش می‌شود.»

^{۲۰} در همان حال که عیسی در آن خانه این سخنان را برای مردم بیان می‌کرد، مادر و برادرانش بیرون منتظر او ایستاده بودند. پس یک نفر برای عیسی پیغام آورد و گفت: «مادر و برادرانت بیرون، منتظر تو می‌باشند.»

^{۲۱} عیسی گفت: «مادر من کیست؟ برادرانم کیستند؟»^{۲۲} سپس به شاگردانش اشاره کرد و گفت: «اینها هستند مادر و برادران من.^{۲۳} هر که از پدر آسمانی من اطاعت کند، برادر، خواهر و مادر من است.»

حکایت کشاورز

^{۲۴} در همان روز، عیسی از خانه خارج شد و به کار دریا رفت. ^{۲۵} چیزی نگذشت که عده زیادی دور او جمع شدند. او نیز سوار قایق شد و در حالیکه همه در ساحل ایستاده بودند، به تعلیم ایشان پرداخت. در حین تعلیم، حکایت‌های بسیاری برای ایشان تعریف کرد، که یکی از آنها این چنین بود: «کشاورزی در مزرعه‌اش تخم می‌کاشت.^{۲۶} همین طور که تخمها را به اطراف می‌پاشید، بعضی در گذرگاه کشتزار افتاد. پرنده‌ها آمدند و آنها را خوردند.^{۲۷} بعضی روی خاکی افتاد که زیرش سنگ بود. تخمها روی آن خاک کم عمق، خیلی زود سیز شدند.^{۲۸} ولی وقتی خورشید سوزان بر آنها ناید، همه سوختند و از بین رفتند، چون ریشه عمیقی نداشتند. بعضی از تخمها لابلای خارها افتاد. خارها و تخمها با هم رشد کردند و ساقه‌های جوان گیاه زیر فشار

بوتهای دیگر بزرگتر شده، به اندازه یک درخت می‌شود، بطوری که پرنده‌ها می‌آیند و در لابلای شاخه‌هایش لانه می‌کنند.^{۲۲}

^{۲۳} این مثل را نیز گفت:

«می‌توان آنچه را که در ملکوت خداوند روی می‌دهد، به زنی تشبیه کرد که نان می‌پزد. او یک پیمانه آرد برمی‌دارد و با خمیر مایه مخلوط می‌کند تا خمیر ور بیابد.»^{۲۴}

^{۲۵} عیسی برای بیان مقصود خود همیشه از این نوع امثال و حکایات استفاده می‌کرد؛ و این چیزی بود که انسیاه نیز پیشگویی کرده بودند. پس هرگاه برای مردم سخن می‌گفت، مثکی نیز می‌آورد. زیرا در کتاب آسمانی پیشگویی شده بود که: «من با مثل و حکایت سخن خواهم گفت و اسراری را بیان خواهم نمود که از زمان آفرینش دنیا تا حال پوشیده مانده است.»

«پس از آن، عیسی از نزد جماعت به خانه رفت. آنگاه شاگردانش از او تقاضا کردند که معنی حکایت گندم و علف هرز را برای ایشان بیان کند.^{۲۶} عیسی فرمود: «بسیار خوب. من همان کسی هستم که تخم خوب در مزرعه می‌کارد.^{۲۷} مزرعه نیز این دنیاست و تخمها خوب آنانی هستند که پیرو ملکوت خداوند می‌باشند، و علفهای هرز پیروان شیطانند.

^{۲۸} دشمنی که علفهای هرز را لابلای گندمها کاشت، شیطان است. فصل درو، آخر زمان است، و دروغگرها، فرشته‌ها می‌باشند.

^{۲۹} همانطور که در این حکایت، علفهای هرز را دسته کردنده و سوزانده، در آخر زمان نیز همینطور خواهد شد.^{۳۰} من فرشتگان خود را خواهم فرستاد تا هر چیزی را که باعث لغزش می‌شود و هر انسان بدکاری را از ملکوت خداوند جدا کنند،^{۳۱} و آنها را در کوره آتش بریزنده و بسوزانده، جایی که گریه و فشار دندان بر دندان است.^{۳۲} در آن زمان، انسانهای نیک در ملکوت پدرم خدا، همچون خورشید خواهند درخشید. اگر گوش شنوا دارید، خوب گوش دهید.^{۳۳}

برمن گردد.^{۳۴} زمینی که از خارها پوشیده شده بود، حالت کسی را نشان می‌دهد که پیغام را می‌شنود ولی نگرانیهای زندگی و عشق به پول، کلام خدا را در او خفه می‌کنند، و اونسی تواند خدمت مؤثری برای خدا انجام دهد.^{۳۵} و اما زمین خوب دل کسی را نشان می‌دهد که به پیغام خدا گوش می‌دهد و آن را می‌فهمد و به دیگران نیز می‌رساند و سی، شصت و حتی صد نفر به آن ایمان می‌آورند.^{۳۶}

در این دنیا، خوبی و بدی با هم رشد می‌کنند

^{۳۷} عیسی مثل دیگری به این شرح برای ایشان آورد:

«آنچه در ملکوت خداوند روی می‌دهد، مانند ماجراهی آن شخصی است که در مزرعه خود تخم خوب کاشته بود.^{۳۸} یک شب وقتی او خوابیده بود، دشمن او آمد و لابلای تخم گندم، علف هرز کاشت و رفت.^{۳۹} وقتی گندم رشد کرد و خوش داد، علف هرز هم با آن بالا آمد.

^{۴۰} کارگران او آمدند و به او خبر دادند که: آقا، این مزرعه که شما تخم خوب در آن کاشتید، پر از علف هرز شده است.

^{۴۱} «جواب داد: این کار دشمن است. گفتند: می‌خواهید برویم علفهای هرز را از خاک بیرون بکشیم؟

^{۴۲} «جواب داد: نه! این کار را نکنید. ممکن است هنگام درآوردن آنها، گندمها نیز از ریشه در بیایند.^{۴۳} بگذارید تا وقت درو، هر دو با هم رشد کنند، آنگاه به دروغگرها خواهم گفت علف هرز را دسته کنند و بسوزانند و گندم را در انبار ذخیره نمایند.»

ملکوت خدا رشد می‌کند و وسیع می‌شود

^{۴۴} عیسی باز مثل دیگری برای ایشان آورد: املکوت خدا مانند دانه ریز خردل است که در مزرعه‌ای کاشته شده باشد. دانه خردل کوچکترین دانه‌هاست؛ باوجود این، وقتی رشد می‌کند از تمام

چند حکایت دیگر درباره ملکوت خداوند

^{۴۴} ملکوت خدا مانند گنجی است که مردی در یک مزرعه پیدا کرد و دویاره آن را زیر خاک پنهان نمود و از ذوق آن، رفت و هر چه داشت فروخت تا پول کافی بدست آورَد و آن مزرعه را بخرد و صاحب آن گنج شود.^{۴۵}

^{۴۶} ملکوت خدا را می‌توان بگونه‌ای دیگر نیز توصیف کرد. یک تاجر مروارید، در جستجوی مرواریدهای مرغوب بود. ^{۴۷} سرانجام وقتی به مروارید با ارزشی دست یافت، رفت و هر چه داشت فروخت تا آن را بخرد.

^{۴۸},^{۴۹} باز می‌توان ملکوت خدا را اینچنان توصیف کرد. ماهیگیران تور ماهیگیری را داخل آب می‌اندازند و انواع گوناگون ماهی در تورشان جمع می‌شود. سپس آن را به ساحل می‌کشند و ماهیهای خوب را از بد جدا می‌کنند و خوبها را در ظرف می‌ریزنند و بددها را دور می‌اندازند. ^{۵۰} در آخر دنیا نیز همینطور خواهد شد. فرشته‌ها آمده، انسانهای خوب را از بد جدا خواهند کرد؛ ^{۵۱} انسانهای بد را داخل آتش خواهند افکند که در آنجا گریه خواهد بود و فشار دندهای بر هم. ^{۵۲} در کمی کنید چه می‌گوییم؟ شاگردانش جواب دادند: «بلی».

^{۵۳} آنگاه عیسی ادامه داد: «کسانی که در شریعت موسی استادند و حال شاگرد من شده‌اند، از دو گنج کهنه و نو برخوردارند. گنج کهنه، تورات است و گنج نو، انجیل».

همشهریهای عیسی به او ایمان نمی‌آورند
^{۵۴},^{۵۵} پس از بیان این حکایات، عیسی به شهر ناصره بازگشت و در عبادتگاه‌ها به تعلیم مردم پرداخت. مردم از این همه حکمت و معجزه‌ای که از او می‌دیدند در حیرت افتادند و گفتند: «چگونه چنین امری امکان دارد؟ او پسر یک نجار است. مادرش مریم را می‌شناسیم، برادرانش نیز یعقوب و یوسف و شمعون و یهودا می‌باشند. ^{۵۶} خواهرانش نیز همین جا زندگی می‌کنند. پس این چیزها را از کجا

آموخته است؟^{۵۷} به این ترتیب به سخن‌انش اعتایی نکردن.

پس عیسی به ایشان گفت: «پیامبر همه جا مورد احترام مردم است، جز در وطن خود و بین هموطنان خویش». ^{۵۸} از این‌رو، به علت بسیاری ایمانی ایشان، معجزات زیادی در آنجا بعمل نیاورد.

و جدان ناراحت هیرودیس پادشاه

^{۱۴} وقتی «هیرودیس» پادشاه از معجزات عیسی اطلاع حاصل کرد، ^{۱۵} به افراد خود گفت: «بی‌شک، این همان یحیای پیامبر است که زنده شده، و به همین دلیل است که می‌تواند معجزه نماید». ^{۱۶} زیرا هیرودیس، بنا به اصرار همسرش «هیرودیا» که قبل از زن برادرش «فیلیپ» بود، یعنی راگرفته و در زندان به زنجیر کشیده بود، ^{۱۷} به این علت که یعنی به هیرودیس گفته بود که ازدواج با زن برادرش خلاست. ^{۱۸} هیرودیس نیز قصد داشت یعنی را بکشد ولی از شورش مردم می‌ترسید، چون او را نبی می‌دانستند.

^{۱۹} اما در جشن میلاد هیرودیس، دختر هیرودیا رقصید و رقص او هیرودیس را بسیار شاد کرد، ^{۲۰} بطوریکه برای او قسم خورده که هر چه بخواهد برایش انجام دهد. ^{۲۱} دختر هیرودیا نیز به توصیه مادرش، درخواست کرد که سر یعنی در یک سینی به او داده شود.

^{۲۲} پادشاه از این تقاضا سخت رنجیده خاطر گشت اما چون در حضور همه قسم خورده بود، دستور داد تقاضای او را بجا آورند.

^{۲۳} پس در زندان، سر یعنی را از تن جدا کرده، ^{۲۴} در یک سینی آوردن و تقدیم دختر کردن، دختر نیز آن را نزد مادرش بردا.

^{۲۵} آنگاه شاگردان یعنی آمدند و بدن او را برداشتند، و پیش عیسی رفته، جریان را به او اطلاع دادند.

^{۲۶} وقتی عیسی از این امر اطلاع یافت، به تهایی سوار قایق شد و به جای دور افتدادهای رفت.

هستم، نترسید.»^{۲۸} پطرس جواب داد: «ای سرور، اگر حقیقتاً شما باید، دستور فرمایید من هم روی آب راه بروم و پیش شما بیایم.»

^{۲۹} عیسی فرمود: «بسیار خوب، بیا! پس پطرس از قایق بیرون آمد و روی آب راه افتاده، بطرف عیسی رفت. ^{۳۰} اما وقتی به اطراف نگاه کرد و موجهای بلند را دید، به وحشت افتاد و شروع کرد به فرو رفتن در آب. پس فریاد زد: «سرورم، مرا نجات دهید!»

^{۳۱} عیسی فوری دست خود را دراز کرد و او را بیرون کشید و فرمود: «ای کم ایمان، چرا شک کردی؟» ^{۳۲} وقتی سوار قایق شدند، باد قطع شد. ^{۳۳} اسایرین که خشکشان زده بود، او را پرستش کردند، به پای او افتادند و گفتند: «واقعاً که شما فرزند خدایید.»

^{۳۴} در ساحل «جنیسارت»، وقتی از قایق پیاده شدند، ^{۳۵} خبر ورود ایشان بسرعت در شهر پیچید، و دیری نگذشت که اهالی آن منطقه به تمام آن نواحی خبر فرستادند تا بیمارانشان را نزد عیسی آورده، شفا بیابند. ^{۳۶} بیماران از او التماس کردند که اجازه دهد فقط دست به دامن را بیش بزنند؛ و دست هر کس به دامن او می‌رسید، شفا می‌یافت.

احکام خدا یا آداب و رسوم انسان

۱۵ در این هنگام عده‌ای از فریسان و علمای دین از اورشلیم آمدند تا عیسی را با سوالات خود به دام بیندازند. ایشان سؤالی طرح کردند، پرسیدند: «چرا شاگردان شما آداب و رسومی را که از اجداد ما به ما رسیده است، نادیده می‌گیرند و پیش از خوردن غذا، دستهایشان را آب نمی‌کشند؟» ^{۳۷} عیسی جواب داد: «چرا خود شما برای اینکه آداب و رسوم گذشته خود را حفظ کنید، احکام خدا را زیر پا می‌گذارید؟ ^{۳۸} مثلاً یکی از احکام خدا این است که پدر و مادر خود را احترام کنید و هر که پدر و مادر خود را ناسزا گوید، کشته شود. ^{۳۹} اما شما به مردم می‌گویید: حتی اگر پدر و مادر تان محتاج باشند، مبلغی را که باید خرج ایشان کنید، می‌توانید وقف

عیسی جماعت گرسنه را سیر می‌کند اما مردم دیدند که عیسی کجا می‌رود. پس از دهات خود برای افتاده، از راه خشکی بدنباش او رفتند.

^{۴۰} وقتی عیسی از بیابان باز می‌گشت، با ازدحام جمعیت رویرو شد که متظرش بودند؛ و با دیدن ایشان دلش سوخت و بیمارانی را که درین جمعیت بودند شفا داد.

^{۴۱} عصر آن روز، شاگردان نزد او آمدند، گفتند: «اکنون دیر وقت است و در این بیابان خوراک یافت نمی‌شود. پس این مردم را مخصوص فرماتا به دهات رفته، برای خود نان بخرند.»

^{۴۲} عیسی جواب داد: «لازم نیست بروند. شما به ایشان خوراک دهید.»

^{۴۳} با تعجب گفتند: «چگونه ممکن است؟ ما بجز پنج نان و دو ماهی، چیز دیگری نداریم!»

^{۴۴} عیسی فرمود: «آنها را به من بدهید!» ^{۴۵} سپس به مردم گفت که بر روی سبزه بشیتد، و نان و ماهی را برداشت، به آسمان نگاه کرد و از خداوند خواست تا آن را برکت دهد. سپس نانها را تکه تکه کرد و به شاگردانش داد تا به مردم بدهند. آمه خوردن و سیر شدن. وقتی خورده نانها را جمع کردند، دوازده سبد پر شد. ^{۴۶} فقط تعداد مردها در میان آن جماعت، پنج هزار نفر بود.

عیسی روی دریاچه راه می‌رود

^{۴۷} بلا فاصله پس از آن، عیسی به شاگردانش فرمود که سوار قایق شده، به آنطرف دریاچه بروند. اما او خود همان جا ماند تا مردم را روانه خانه و کاشانه‌شان نماید.

^{۴۸} پس از آن، عیسی بر فراز تپه‌ای رفت تا به دعا پردازد. شب فرارسید و شاگردانش در دریاچه دچار زحمت شدند، زیرا باد مخالف تند بود و قایق پیش نمی‌رفت. ^{۴۹} اما نزدیک ساعت چهار صبح، عیسی در حالی که روی آب راه می‌رفت، به آنها نزدیک شد.

^{۵۰} ایشان از ترس فریاد برآوردن، چون گمان کردند که روحی می‌یستند. ^{۵۱} اما عیسی بی‌درنگ ایشان را صدا زده، گفت: «جرأت داشته باشید، من خودم